

DE M.E.R.-PLICHT NADER UITGELEGD

In deze aflevering komt eerst een uitspraak over de reikwijdte (zoekgebied) van het alternatievenonderzoek aan de orde. Daarna worden twee uitspraken over de m.e.r.-plicht behandeld: één van het Europese Hof over de gedeeltelijk onjuiste implementatie van de M.e.r.-richtlijn en één van de Nederlandse bestuursrechter.

Marjan Poortinga

In de vorige editie van Toets heb ik uitgebreid stilgestaan bij de uitspraak over Circuit de Peel. Daarin gaf de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) aan dat in een MER voor een bestemmingsplan soms over de gemeentegrens heen gekeken moet worden naar locatiealternatieven. Ook in de uitspraak over bestemmingsplan Glastuinbouwgebied Deurne komt de reikwijdte van het alternatievenonderzoek aan bod. In een streekplan is een zoekgebied aangegeven voor glastuinbouw. Dit gebied is later in een reconstructieplan nader begrensd. Het bestemmingsplan voorziet nu in de realisering van de eerste fase.

Op basis van een aantal uitsluitende criteria, zoals geen glastuinbouw in steden en natuurgebieden, zijn vier locaties binnen het zoekgebied onderzocht in het MER voor het bestemmingsplan. Deze alternatieven zijn beoordeeld op verschillende milieuaspecten, op haalbaarheid en op tuinbouwtechniek. De gekozen locatie is volgens het MER het meest milieuvriendelijk. In tegenstelling tot hetgeen is aangevoerd in beroep, oordeelt de Afdeling dat voldoende onderzoek is uitgevoerd naar alternatieve locaties. Bij Circuit de Peel werd geoordeeld dat het locatieonderzoek over een groter gebied uitgevoerd had moeten worden, terwijl het bij Glastuinbouwgebied Deurne voldoende was om het locatieonderzoek te beperken tot het zoekgebied. Hieruit maak ik op dat het zeer belangrijk is voor de reikwijdte van het alternatievenonderzoek of er eerder in (formele) plannen een zoekgebied is vastgelegd. Dit was bij Circuit de Peel niet het geval.

Onjuiste implementatie m.e.r.-plicht

Het Europees Hof van Justitie heeft geoordeeld dat de Europese M.e.r.-richtlijn gedeeltelijk onjuist is geïmplementeerd in het Nederlandse Besluit m.e.r. 1994. Het gaat om de drempelwaarden die Nederland hanteert voor de m.e.r.-beoordeling in de 'D-lijst'. In de Europese M.e.r.-richtlijn staat dat op basis van de criteria in bijlage III geoordeeld moet

Bij bedrijventerreinen is het altijd verstandig na te gaan of een m.e.r.-beoordeling nodig is, ook al blijven ze onder de drempelwaarde van 75 hectare.

worden of een m.e.r.-beoordeling uitgevoerd moet worden. Deze criteria zijn:

- de kenmerken van het project, zoals omvang, cumulatie met andere projecten en gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- de plaats van het project, in het bijzonder het bestaand grondgebruik en het opnamevermogen van het natuurlijke milieu;
- de kenmerken van het potentiële effect, met name met betrekking tot het geografische gebied en de grootte van de bevolking.

In Nederland zijn in de tweede kolom van de D-lijst drempelwaarden opgenomen. Op zich is het toegestaan met drempelwaarden te werken, maar er moet wel met alle criteria uit bijlage III rekening gehouden worden. In de Nederlandse drempelwaarden is vaak alleen rekening gehouden met de omvang van het project. Zo geldt voor de categorie bedrijventerreinen (D11.3) bijvoorbeeld een drempelwaarde van 75 hectare. Dit heeft tot gevolg dat sommige projecten die qua omvang niet groot zijn, maar door de aard en de ligging wel aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben, in Nederland onder de drempelwaarde vallen en zodoende onterecht uitgezonderd zijn van de m.e.r.-beoordelingsplicht. Het ministerie van VROM werkt nu aan een oplossing.

Ik raad aan om zeker bij projecten die net onder de drempelwaarde vallen na te gaan of deze, gezien alle criteria in bijlage III, misschien toch aan een m.e.r.-beoordeling onderworpen moeten worden.

Bestemmingsplan buitengebied Markelo

Het bestemmingsplan buitengebied Markelo voorziet in een agrarisch bouwvlak ten behoeve van een uitbreiding van een bestaande varkenshouderij. Voor deze uitbreiding is reeds een milieuvergunning verleend, waarvoor een besluit-m.e.r.-procedure is doorlopen. De inhoud van het besluit-MER is gebruikt bij de vaststelling van het bestemmingsplan. In beroep is aangevoerd dat een planMER gemaakt had moeten worden. De Afdeling stelt vast dat de milieuvergunning één bouwlaag toestaat, terwijl het bestemmingsplan meerdere bouwlagen toestaat. Het plan vormt dus in ieder geval een kader voor toekomstige revisievergunningen voor verdere uitbreiding. Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan had dus een planMER gemaakt moeten worden. Dit is van belang omdat nu de landschappelijke waarden van de omgeving en voor het natuurgebied De Borkeld onvoldoende zijn onderzocht. Dit geldt ook voor de gevolgen voor geurhinder, geluidhinder en verkeershinder.

Behandelde uitspraken:

- ABRvS, 23 september 2009, 200802543/1/1R1, bestemmingsplan 'Projectvestiging glastuinbouw Deurne'.
- Europees Hof van Justitie, 15 oktober 2009, C-255/08.
- ABRvS, 9 september 2009, 200802966/1/1R1, bestemmingsplan 'Buitengebied Buitengebied 1997 Markelo, herziening Groningerveldweg 2a, Markelo'.

Mr. drs. Marjan Poortinga, werkzaam bij de Commissie voor de m.e.r., schreef deze bijdrage op persoonlijke titel.